

Nuray Mert

Arap Baharı ve Türkiye ile balayı

Bir Türkiye vatandaşı olarak, ‘Omanlı hayali’nin canlanmasını ve dış politikanın bu anlayışa ön vermesini orunlu buluyorum. Naıl bazı yazarlar, açıka yeni bir ‘Omanlı’ ve ‘cihan devleti’ fikrini olumlu bulduklarını ifade ediyora, bu fikri orunlu bulanların da aynı açıklıkla eleştirilerini dile getirmeleri gerektiğini düşünüyorum. Maaleef, Omanlı hayalini ‘milli politika’ ayıp, eleştirilerin bu çerevede karalanmasının ortamı giderek yaygınlaşıyor, eleştirel eerler kısılanıyor. Dışışleri Bakanı Davutođlu’nun, yaklaşımının ‘neo-Omanlılık’ olmadığını açıka ifade etmesine karşın on durum bu.

‘Arap Baharı’nın önemi

Diđer taraftan, Ortadođu lkeleri ile yakın ilişkiler kurulmasına hiçbir itirazım olamaz. Olaydı, Dođu Konferan gibi bir girişimin içinde yer almaz, Ortadođu’ya ilişkin geçmiş bakış açılarının yanlışlığına dair onlarca yazı yazmaz, on yıldır Ortadođu lkelerini aşındırıp, o lkelerin aydın ve ıyaı akım temsilcileri ile iletişim kurmaya özen göstermezdim.

Ancak Türkiye’nin bölgeel liderlik hevesini gerek dış, gereke iç politika açıından orunlu buluyorum ve bunu her veile ile ifade ediyorum. ‘Arap baharı’ ve buna bağlı gelişmelerin takdim edildiği çerevde öteinde değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Son olarak, 11 Eylül veilei ile, ‘Arap baharının radikal İlam’ ile avařta naıl bir önemli bir adım olduğunun altını çizilmesi, bu olayın kamuoyuna pazarlanma biçimi hakkında fazlaıyla fikir veriyor. lkelerindeki otoriter rejimlere olduğu kadar, bu rejimlere değtek veren ABD ve Batı’ya karşı demokratik başkaldırı olarak lane edilen bu olayın, Batı ana medya ve ıyaet çevrelerinde bunca övülmesi bir gariplik değil mi? O kadar ki, rak işgali öncei Buh’a değtek veren ve ‘waterboarding’ in (zanlı İlamcı militanların orgulama enasında kafalarının uya daldırılıp boğulma

hissinin tattırılması) ‘işkence olmadığını’ iddia eden ‘sol aydın’ Chistopher Hitchens bile ‘Arap baharı savunucusu’ kesilmiş vaziyette.

Türkiye’nin bölgesel politikaları da, Batı dünyası tarafından bu çerçeve içinde destekleniyor, bu ortamda İsrail ile çatışma fazla sorun edilmiyor. Bölgesel etkinliğin anahtarı olan İsrail karşıtlığının, şimdilik önü açılmış vaziyette. Başbakan Erdoğan’ın son bölge gezisini de, biraz da bu çerçevede düşünmekte fayda var. Dahası, tek taraflı ilan edilecek Filistin devletinin, önümüzdeki günlerde, BM tarafından tanınması gündemde. Filistin devletinin tanınması, Filistin davasının seyrinde büyük bir başarı olarak takdim edilecek. Ancak durum tam da bu değil. Zira, bu durumda BM artık Filistin Kurtuluş Örgütü’nü değil, sadece Batı Şeria ve Gazze’de yaşayanları temsil eden bir devleti tanımış olacak. Böylece farklı ülkelere kaç etmek zorunda kalan Filistinliler tamamen temsilsiz kalmış olacak. Filistin davasının en can alıcı noktalarından olan Filistinlilerin ‘geri dönüş hakkı’ konusu da rafa kalkmış olacak.

Hasan ve Abbas

‘Radikal İslamcı terör ile savaş’ çerçevesinde İngiltere’de yaşayan Müslümanların hak ve özgürlüklerinin kaspı ve küresel ölçekte saldırılan dış politikalar konusunda eleştirel tavrı ile tanınan yazar Mehdi Hasan, 2 Eylül tarihli yazısında (The Guardian) bu konuya özellikle dikkat çekti. BM’nin FKÖ’yü 1974’ten beri tanıdığını ve 1976’dan beri FKÖ’nün BM Güvenlik Konseyi tartışmalarına katılma hakkı olduğunu hatırlattı. Filistin otoritesi başkanı Mahmud Abbas’ın, aynı zamanda tüm Filistinlileri temsil eden FKÖ’nün başkanı olarak BM’de temsil ücüne sahipken, Filistin devleti ilan edilirse, sadece Filistin’de yaşayanları temsil ediyor sayılacağını altını çizdi.

Hatalı okumalara dikkat!

‘Arap baharı’, Filistin davasında kazanımlar, ‘Türkiye’nin bu çerçevede liderlik rolü’ derken, bölgede yaşanan çelişmeleri derinlemesine yorumlama ortamı tamamen ortadan kalkmış vaziyette. Biz, Türkiye’de yaşayanlar için, bu ortamın demokrasiyi zora sokan ‘iç politika yansımaları’ gibi fazladan bir sorun var. Bu arada, Türkiye gibi ‘dışarıdan’ aktör değil, Arap halklarının icinden ve önüne taht kurmuş Nasır’ın

bölgesel üçünün, 1967 savaşı ile nasıl birdenbire çöktüğünü unutmamalym. ‘ABD, Nasır’a karşıydı ve o dönem İsrail’i sonuna kadar destekliyordu’ diye avunmalym, koşullar değişir, ama hatalı okumalara dayalı büyük iddialar bir noktada duvara çok sert biçimde çarpabilir. Ayrıca, konjonktürün ipliyle kuyuya inilmez.